

सिंधू संस्कृती

घटक रचना:

- २.० उद्दिष्टे
- २.१ सिंधू संस्कृतीचे सामाजिक जीवन
- २.२ सिंधू संस्कृतीचे आर्थिक जीवन
- २.३ सिंधू संस्कृतीचे धार्मिक जीवन
- २.४ सिंधू संस्कृतीची नगररचना
- २.५ सिंधू संस्कृतीचा न्हास
- २.६ सारांश
- २.७ प्रश्न
- २.८ संदर्भ

२.० उद्दिष्टे :

- सिंधू संस्कृतीच्या सामाजिक जीवनाची माहिती जाणून घेणे.
- सिंधू संस्कृतीच्या आर्थिक परिस्थितीची माहिती जाणून घेणे.
- सिंधू संस्कृतीच्या धार्मिक परिस्थितीची माहिती जाणून घेणे.
- सिंधू संस्कृतीच्या नगररचनेची माहिती जाणून घेणे.
- सिंधू संस्कृतीचा न्हास कसा झाला हे समजून घेणे.

२.१ सिंधू संस्कृतीचे सामाजिक जीवन (SOCIAL LIFE)

मोहेंजोदडो, हडप्पा व अन्य ठिकाणच्या उत्खननातून ज्या वस्तू प्राप्त झाल्या त्याचे विश्लेषण करून सामाजिक जीवनाची माहिती मिळते. सिंधू संस्कृतीमध्ये सामाजिक जीवन शांतता व सहकार्याचे होते. सामाजिक प्रगतीला येथील आर्थिक स्थैर्य प्रामुख्याने जबाबदार होते.

१) **सिंधू संस्कृतीचे लोक / वंश** – भारतातील विविध ठिकाणच्या उत्खननात सापडलेली हाडे व हाडांचे सापळे यावरून हे लोक **चाल्कोलिथिक** काळातील असावेत असा अंदाज आहे. मानवी वंशशास्त्राच्या आधारे परिक्षण केले असता चार वंशाचे लोक रहात असावेत. ते म्हणजे १) प्रोटो ऑस्ट्रलॉईड २) मेडिटेरेनियन ३) मंगोलॉईन्ड ४) अल्पिनॉईड या संस्कृतीचा जमिनीमार्ग व जलमार्गाने बाहेरच्या देशाशी संबंध येत असल्याने, मिश्र वंशाचे लोक असावेत. **शिल्पकृतीवरून** शहरे बहुभाषिक व बहुवांशिक असावीत.